

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

**В.С. Коверза, М.Т. Шендригоренко, Н.С. Іванова,
О.В. Неізнана, Л.Я. Шевченко, В.А. Янковський**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ**

**ГРОШОВО-КРЕДИТНІ СИСТЕМИ ЗАРУБІЖНИХ
КРАЇН**

Ступінь: бакалавр

Кривий Ріг
2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

**В.С. Коверза, М.Т. Шендригоренко, Н.С. Іванова,
О.В. Неізнана, Л.Я. Шевченко, В.А. Янковський**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

ГРОШОВО-КРЕДИТНІ СИСТЕМИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Затверджено на засіданні
кафедри фінансів, обліку та
оподаткування
Протокол № 6
від “13 ” листопада 2020 р.

Рекомендовано навчально-
методичною радою Дон НУЕТ
Протокол № 4
від “17” грудня 2020 р.

Кривий Ріг
2020

УДК 368 (072)
К 12

Коверза, В.С.

К 12 Методичні рекомендації для вивчення дисципліни «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн» [Текст] / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів, обліку та оподаткування; В.С. Коверза, М.Т. Шендригоренко, Н.С. Іванова, О.В. Неівестна, Л.Я. Шевченко, В.А. Янковський – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2020. – 50 с.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів вищої освіти і включають інформацію щодо змісту модулів та тем дисципліни, планів семінарських занять, завдань для самостійного вивчення та розподілу балів за видами робіт, що виконуються ними протягом вивчення дисципліни.

© Коверза В.С., Шендригоренко М.Т., Іванова Н.С.,
Неівестна О.В., Шевченко Л.Я., Янковський В.А.
2020

©Донецький національний університет економіки і
торгівлі імені Михайла Туган – Барановського,
2020

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	7
ЧАСТИНА 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	12
Змістовий модуль 1. Закономірності розвитку грошово-кредитних систем зарубіжних країн	13
Змістовий модуль 2. Грошово-кредитні системи країн з розвинутою ринковою економікою	18
ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	30
Змістовий модуль 1. Закономірності розвитку грошово-кредитних систем зарубіжних країн	31
Змістовий модуль 2. Грошово-кредитні системи країн з розвинутою ринковою економікою	37

ВСТУП

В сучасних умовах ефективного функціонування грошово-кредитної системи набуває особливого значення в суспільному житті як розвинутих країн, так і країн, що розвиваються. Грошово-кредитна система забезпечує ринкову економіку країни механізмами та інструментами саморегулювання, надає державі можливість ефективного впливу на економічні процеси як на мікро-, так і на макрорівнях.

Сьогодні знання загальних закономірностей та особливостей розвитку грошових та кредитних систем зарубіжних країн потрібно й представникам реального сектору економіки, тому що розвиток сучасних грошово-кредитних систем втілюється в діях держави законами і політикою, що спрямовані на регулювання цієї сфери і зумовлені певними завданнями й особливостями розвитку країни. Це набуває особливого значення в умовах поширення фінансової глобалізації, розвитку євроінтеграційних процесів, виникнення кризових явищ у фінансовій та банківській сферах. Особливо це актуально для нашої країни, у якій проводяться реформи стосовно вдосконалення грошово-кредитної системи.

Такі обставини зумовлюють актуальність і безпосереднє практичне значення вивчення навчальної дисципліни «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн» для отримання здобувачами вищої освіти глибоких знань, що дозволяють вільно орієнтуватися в структурі та особливостях грошових та кредитних систем зарубіжних країн.

Ціль - формування професійних компетентностей щодо організації грошово-кредитних систем зарубіжних країн в умовах існування розвинутих фінансових ринків та розгалуженої системи кредитно-фінансових інститутів.

Завдання навчальної дисципліни: ознайомлення з теоретичними основами і основними етапами еволюції грошових і кредитних систем країн з розвинутою ринковою економікою; визначення ролі держави у побудові грошово-кредитних систем; дослідження методики оцінки основних напрямів державної політики у сфері регулювання фінансових відносин; ознайомлення з характеристикою послуг за основними сегментами організації грошово-кредитних систем зарубіжних країн; формування комплексного розуміння взаємозв'язків між суб'єктами організації грошово-кредитної системи і системою спеціалізованих фінансових інститутів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- сутність та основні етапи еволюції грошово-кредитних систем країн з розвинутою економікою;
- особливості процесів інтеграції у грошово-кредитній сфері;
- тенденції сучасного стану грошово-кредитних систем розвинених країн і механізмів грошово-кредитного регулювання;
- основні категорії, поняття і механізми реалізації монетарної політики,

зокрема грошово-кредитної політики як її складової, країн з розвиненою ринковою економікою;

- особливості закономірностей та перспектив розвитку грошово-кредитних систем зарубіжних країн.

уміти:

– володіти навичками роботи з законодавством у сфері фінансових відносин та грошово-кредитного регулювання;

– об'єктивно оцінювати економічні процеси, що відбуваються в зарубіжних країнах;

– аналізувати вплив грошово-кредитної політики країни на розвиток її соціально-економічного стану;

– орієнтуватися в теоретичних і практичних питаннях організації грошово-кредитних систем зарубіжних країн;

– аналізувати ефективність використання механізмів грошово-кредитного регулювання та монетарної політики.

ЧАСТИНА І
ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Обов'язкова (для здобувачів вищої освіти спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова навчальна дисципліна	Обов'язкова для здобувачів вищої освіти 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120
Кількість модулів	1
Лекції, годин	32
Практичні / семінарські, годин	16
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	72
Вид контролю	залік

2. Програма навчальної дисципліни

Ціль: формування професійних компетентностей щодо організації грошово-кредитних систем зарубіжних країн в умовах існування розвинутих фінансових ринків та розгалуженої системи кредитно-фінансових інститутів.

Завдання: ознайомлення з теоретичними основами і основними етапами еволюції грошових і кредитних систем країн з розвинутою ринковою економікою; визначення ролі держави у побудові грошово-кредитних систем; дослідження методики оцінки основних напрямів державної політики у сфері регулювання фінансових відносин; ознайомлення з характеристикою послуг за основними сегментами організації грошово-кредитних систем зарубіжних країн; формування комплексного розуміння взаємозв'язків між суб'єктами організації грошово-кредитної системи і системою спеціалізованих фінансових інститутів.

Предмет: система та процес функціонування грошово-кредитних систем зарубіжних країн

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Суть і основні етапи еволюції грошових і кредитних систем країн з розвинутою ринковою економікою.

Тема 2. Еволюція валютних систем.

Тема 3. Грошова та кредитна система США.

Тема 4. Грошова та кредитна система Великобританії.

Тема 5. Грошова та кредитна система Франції.

Тема 6. Грошова та кредитна система Німеччини.

Тема 7. Грошова та кредитна система Японії.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (заочна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Закономірності розвитку грошово-кредитних систем зарубіжних країн					
Тема 1. Суть і основні етапи еволюції грошових і кредитних систем країн з розвинутою ринковою економікою	21	6	4		11
Тема 2. Еволюція валютних систем	19	6	2		11
Разом за змістовим модулем 1	40	12	6		22
Змістовий модуль 2. Грошово-кредитні системи країн з розвинутою ринковою економікою					
Тема 3. Грошова та кредитна система США	16	4	2		10
Тема 4. Грошова та кредитна система Великобританії	16	4	2		10
Тема 5. Грошова та кредитна система Франції	16	4	2		10
Тема 6. Грошова та кредитна система Німеччини	16	4	2		10
Тема 7. Грошова та кредитна система Японії	16	4	2		10
Разом за змістовим модулем 2	80	20	10		50
Усього годин	120	32	16		72

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського (практичного) заняття	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Закономірності розвитку грошово-кредитних систем зарубіжних країн		
1	Семінар – дискусія Суть і основні етапи еволюції грошових систем країн з розвинутою ринковою економікою	2
2	Семінар - запитань і відповідей Суть і основні етапи еволюції кредитних систем країн з розвинутою ринковою економікою	2
3	Семінар з виконанням практичних завдань Еволюція валютних систем	2
Змістовий модуль 2. Грошово-кредитні системи країн з розвинутою ринковою економікою		
4	Семінар з виконанням практичних завдань Грошова та кредитна система США	2
5	Семінар – дискусія	2

	Грошова та кредитна система Великобританії	
6	Семинар запитань і відповідей Грошова та кредитна система Франції	2
7	Семинар з виконанням практичних завдань Грошова та кредитна система Німеччини	2
8	Семинар запитань і відповідей Грошова та кредитна система Японії	2
Всього		16

5. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти впродовж семестру

Відповідно до системи оцінювання знань ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей здобувачів вищої освіти оцінюються у випадку проведення заліку: впродовж семестру (100 балів).

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завданн я	Ситуаційні завдання, задачі	Обговоренн я теоретичних питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	4		4	4		12
Тема 2	4		4	4		12
Тема 3	4		4	3		11
Разом змістовий модуль 1	12		12	11	10	45
Змістовий модуль 2						
Тема 1	4		2	3		9
Тема 2	4		2	3		9
Тема 3	4		2	3		9
Тема 4	4		2	3		9
Тема 5	4		2	3		9
Разом змістовий модуль 2	20		10	15	10	55
Разом						100

Оцінювання здобувачів вищої освіти протягом семестру (заочна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота			Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	100
40	40	20	

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

ЧАСТИНА 2
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ
ЗАНЯТЬ

ОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ ГРОШОВО-КРЕДИТНИХ СИСТЕМ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Тема 1. Суть і основні етапи еволюції грошових і кредитних систем країн з розвинутою ринковою економікою

Семінар 1 «Суть і основні етапи еволюції грошових систем країн з розвинутою ринковою економікою»

Семінар – дискусія

План заняття:

1. *Дискусійне обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*
 1. Сутність грошової системи та її основні елементи.
 2. Типи грошових систем.
 3. Гроші та золото.
 4. Грошові реформи та їх види.
 5. Основні історичні періоди, які впливають на зміну грошової системи.
 6. Сучасні тенденції у розвитку грошових систем.

2. *Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.*
 Теми доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):
 1. Основи правового регулювання грошово-кредитних систем зарубіжних країн.
 2. Регулювання ринку фінансових послуг в країнах з розвинутою ринковою економікою.
 3. Міжнародні норми банківського регулювання і нагляду.
 4. Особливості процесу адаптації банківського законодавства Європейського Союзу.
 5. Сучасні тенденції в розвитку кредитних систем.
 6. Системи металевого й кредитного обігу.
 7. Державне регулювання грошової сфери як головне призначення грошової системи.
 8. Умови кредитування Світовим банком та його складовими інституціями.
 9. Особливості співпраці України з Міжнародним валютним фондом.
 10. Основні тенденції та проблеми розвитку кредитної системи в Україні.

11. Глобалізація кредитних систем в сучасних умовах.
12. Сучасні тенденції у формування золотовалютних резервів розвинених країн.
13. Світова економічна криза 1929 – 1933 рр., її наслідки для грошово - кредитних систем.

Тема 1. Суть і основні етапи еволюції грошових і кредитних систем країн з розвинутою ринковою економікою

Семінар 2 «Суть і основні етапи еволюції кредитних систем країн з розвинутою ринковою економікою» Семінар - запитань і відповідей

План заняття:

1. *Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*
 1. Поняття кредитної системи.
 2. Структура сучасної кредитної системи зарубіжних країн.
 3. Сутність, основні види та інструменти монетарної політики центрального банку.
 4. Діяльність і структура групи Світового банку.
 5. Роль МВФ у світових валютно-кредитних відносинах.
 6. БМР як спеціалізований міждержавний фінансовий інститут.
 7. ЄБРР та його співпраця з Україною.
2. *Понятійний диктант.*

Тема 2. Еволюція валютних систем

Семінар 3 «Еволюція валютних систем» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. *Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*
2. Поняття валютної системи, її види та структура.
3. Валютні системи та їх визначальні принципи.
4. Еволюція світової валютної системи.
5. Європейська валютна система та її розвиток.
6. Проблеми та перспективи розвитку Європейської валютної системи.

2. Виконання практичних завдань.

1. На підставі наведеної нижче схеми охарактеризувати основні типи грошових систем (рисунок 1):

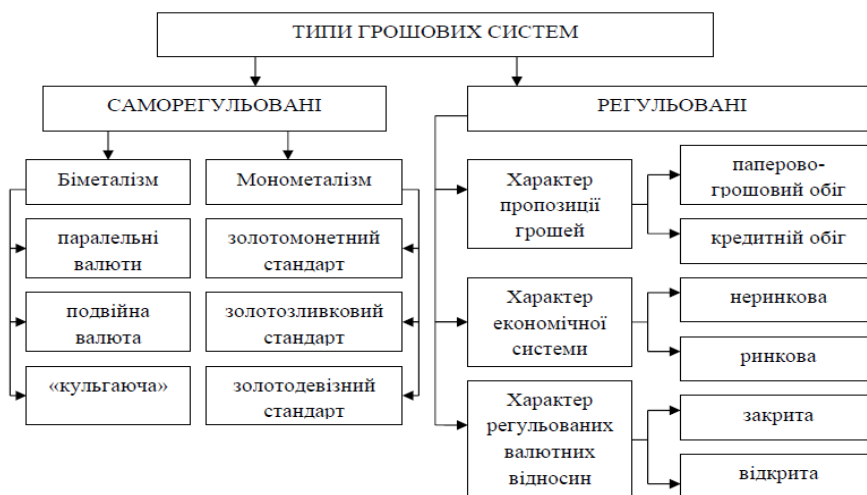
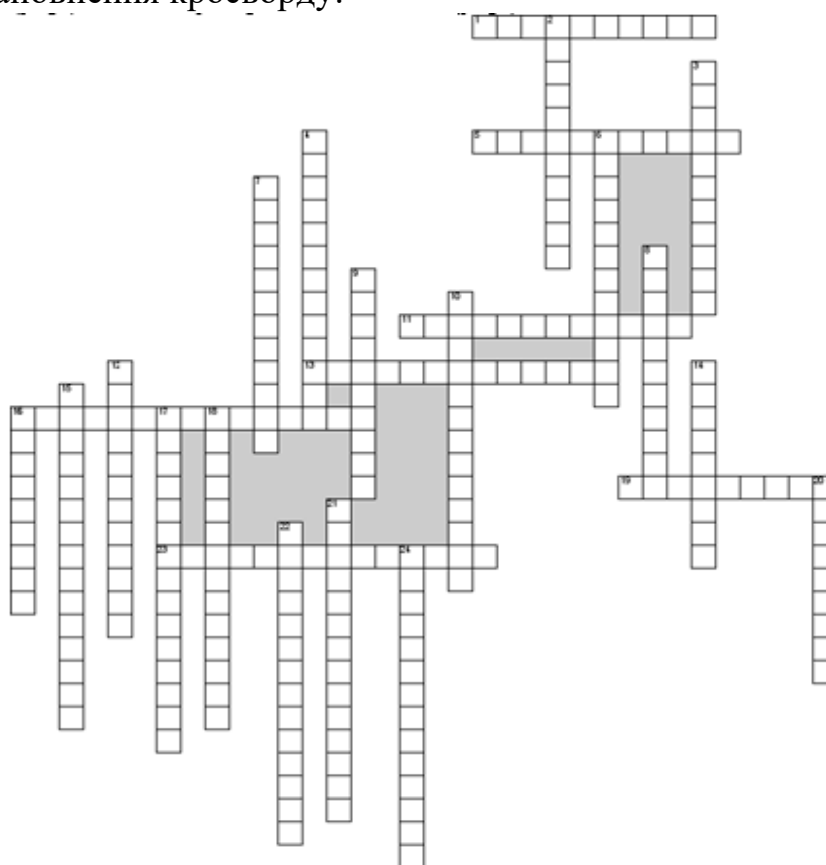


Рисунок 1 – Типи грошових систем

2. Заповнення кросворду:



Питання до кросворду:

По горизонталі:

1. Банківська система США є ...

5. Історично першою формою кредиту був ... кредит

11. Напрямок діяльності МВФ, що здійснюється на різних умовах та з

різними цілями

13. Конкретні цілі для грошово-кредитної політики називаються ще
 16. Функція кредиту, що полягає в прямому задоволенні тимчасових потреб у засобах одних юридичних і фізичних осіб за рахунок тимчасово вільних ресурсів інших
 19. Грошова система, в якій роль загального еквівалента закріплюється за двома металами
 23. Стандарт, який передбачає обмін валюти на золото за фіксованими співвідношеннями
- По вертикали:*
2. З бухгалтерського погляду, платіжний баланс завжди
 3. Курс іноземної валюти визначений офіційно, державним органом
 4. Принцип кредиту, за якого досягається найбільша ефективність використання позички при найменших кредитних вкладеннях
 6. Тип грошової системи, який базується на обігу паперових та металевих грошових знаків, та не має власної внутрішньої вартості
 7. Тенденція розвитку, обумовлена відкритістю країн, лібералізацією національних режимів торгівлі та руху капіталів
 8. Білети які впроваджуються в обіг при бюджетній емісії Міністерством фінансів (його скарбницею)
 9. Країна-опікун України, що внесла 7,9 млн \$ за членство України в МВФ
 10. Це такий обіг, де гроші переміщуються за рахунками в банках не виходячи за межі банківської системи
 12. Баланс, що являє собою співвідношення між грошовими виплатами і надходженнями за всіма товарними операціями: експорт, імпорт
 14. ... - це стандартизований документ з дорученням платника своєму банку переказати зазначену суму коштів з його рахунка на рахунок одержувача платежу
 15. Рішенням якої конференції стало створення МВФ
 16. Який сектор економіки підтримує ЄБРР, що й є його особливістю
 17. Один із стандартів грошової системи, що називали урізаною формою золотого стандарту, за якого банкноти обмінювались лише на злитки золота
 18. Принцип за яким, при наданні кредитів МВФ ставить перед країнами - боржниками деякі політичні та економічні умови, що втілюються у програмах економічних змін
 20. Кредит для стабілізації платіжного балансу в межах року з можливим його продовженням до 4-5 років
 21. Це - знаки вартості, які виникають і функціонують в обігу на основі кредиту
 22. Кредит для компенсації скорочення експортного виторгу за незалежними від країни-позичальника причинами (на 3-5 років)
 24. Який із стандартів золотого монометалізму, вважається класичною формою, за якої в обігу перебували золоті монети з фіксованим золотим

ВМІСТОМ

3. На підставі наведеної нижче схеми охарактеризувати еволюцію світової валютної системи (рисунок 2):

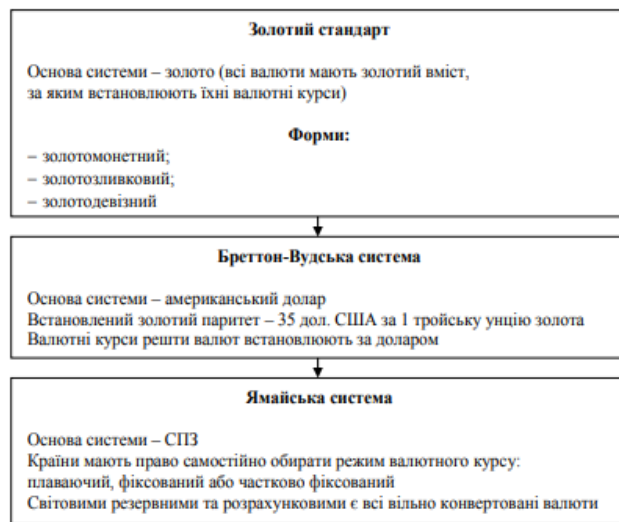


Рисунок 2 - Еволюція світової валютної системи

4. Пов'язати критерії класифікації валют з їх видами (поставити ліворуч і праворуч відповідні значення) в таблиці 1.

Таблиця 1. Класифікація валют

Критерій	Види валют
статус валюти	?
сфера застосування	національна міжнародна регіональна
?	головна другорядна екзотична
режим застосування	?
відношення до курсів інших валют	?
?	наявна безготівкова
відношення до валютних запасів країни	?
вид валютних операцій	?
принцип побудови	?

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ГРОШОВО-КРЕДИТНІ СИСТЕМИ КРАЇН З РОЗВИНУТОЮ РИНКОВОЮ ЕКОНОМІКОЮ

Тема 3. Грошова та кредитна система США

Семінар 4 «Грошова та кредитна система США» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:
 1. Становлення і розвиток грошової системи США.
 2. Сучасна структура грошового обігу у США.
 3. Особливості історичного розвитку кредитної системи США.
 4. Сучасна структура кредитної системи США.
 5. Структура та функції Федеральної Резервної системи США (ФРС).
 6. Фінансові посередники федерального уряду.
2. Виконання практичних завдань.
 1. На підставі наведеної нижче схеми надати характеристику кредитній системі США (рисунок 3).



Рисунок 3 - Структура кредитної системи США

2. На підставі наведеної нижче схеми охарактеризувати структуру Федеральної Резервної системи США (рисунок 4).

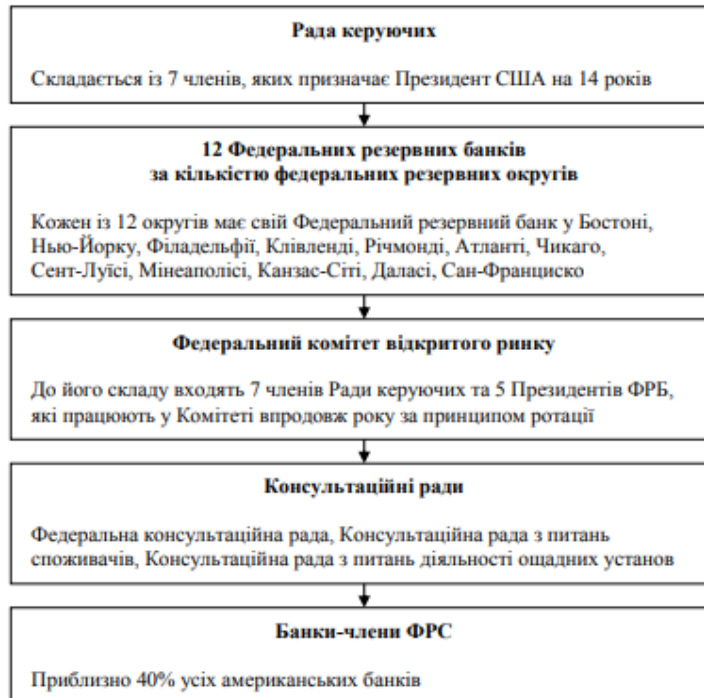


Рисунок 4 - Структура Федеральної Резервної системи США

Тема 4. Грошова та кредитна система Великобританії

Семінар 5 «Грошова та кредитна система Великобританії» Семінар – дискусія

План заняття:

1. *Дискусійне обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*
 1. Еволюція грошової системи Великобританії.
 2. Міжнародна роль фунта стерлінгів і стерлінгова зона.
 3. Сучасна структура кредитної системи Англії та її розвиток.
 4. Банк Англії як центральний орган банківської системи країни.
 5. Особливості організації та операції комерційних банків.
 6. Спеціалізовані фінансові установи Великобританії.
 7. Механізм грошово-кредитного регулювання в Англії.
2. *Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.*
 1. Специфічні риси та основні етапи становлення грошово-кредитної системи Великої Британії.
 2. Англійський фунт стерлінгів як резервна валюта.
 3. Стерлінгова зона та роль фунта в ЄС.

4. Структура банківського сектора Великої Британії.
5. Банк Англії як центральний емісійний банк країни.
6. Спеціалізовані комерційні банки Великої Британії.
7. Кредитні установи та фінансово-кредитні інститути (парабанки) Сполученого Королівства.
8. Основні послуги англійських небанківських кредитних установ.
9. Механізм грошово-кредитного регулювання Великої Британії.
10. Британські вексельні контори, їх роль на грошовому ринку.
11. Грошова одиниця Великобританії.
12. Етапи розвитку грошової системи Великобританії.
13. Банківська система Великобританії.
14. Центральний банк Англії, його функції, структура управління.
15. Британські комерційні банки.
16. Спеціалізовані банки Англії.
17. Специфічні фінансові установи Великобританії.
18. Історія виникнення фунта стерлінгів.
19. Небанківський сектор у кредитній системі Великобританії.
20. Роль Банку Англії в нагляді за комерційними банками.
21. Діяльність іноземних банків у Великій Британії.

Тема 5. Грошова та кредитна система Франції

Семінар 6 «Грошова та кредитна система Франції» Семінар - запитань і відповідей

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Історичний аспект розвитку грошової системи Франції.
 2. Створення і механізм дії зони французького франка.
 3. Будова та структура кредитної системи Франції.
 4. Центральний банк Франції.
 5. Специфіка діяльності комерційних банків.
 6. Функціонування спеціалізованих кредитних інститутів.
 7. Особливості грошово-кредитної політики Франції.
2. *Виконання завдання.*
Необхідно доповнити перелік елементів кредитної системи Франції (рисунок 5).

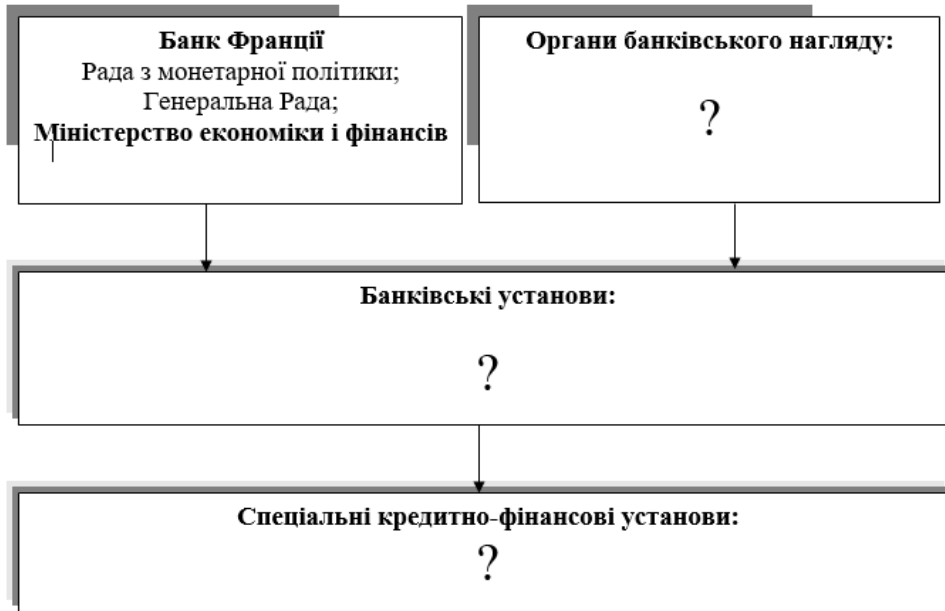


Рисунок 5 – Кредитна система Франції

3. *Понятійний диктант.*

Тема 6. Грошова та кредитна система Німеччини

Семінар 7 «Грошова та кредитна система Німеччини»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Становлення та розвиток грошової системи Німеччини.
2. Грошові реформи в Німеччині: необхідність і наслідки проведення.
3. Еволюція ролі німецької марки в Європейській валютній системі.
4. Будова та структура кредитної системи Німеччини.
5. Німецький федеральний банк.
6. Комерційні банки Німеччини.
7. Спеціалізовані фінансові установи.
8. Механізм грошово-кредитного регулювання в Німеччині.

2. Виконання практичних завдань:

1. На підставі наведеної нижче схеми охарактеризувати грошову систему Німеччини (рисунок 6):

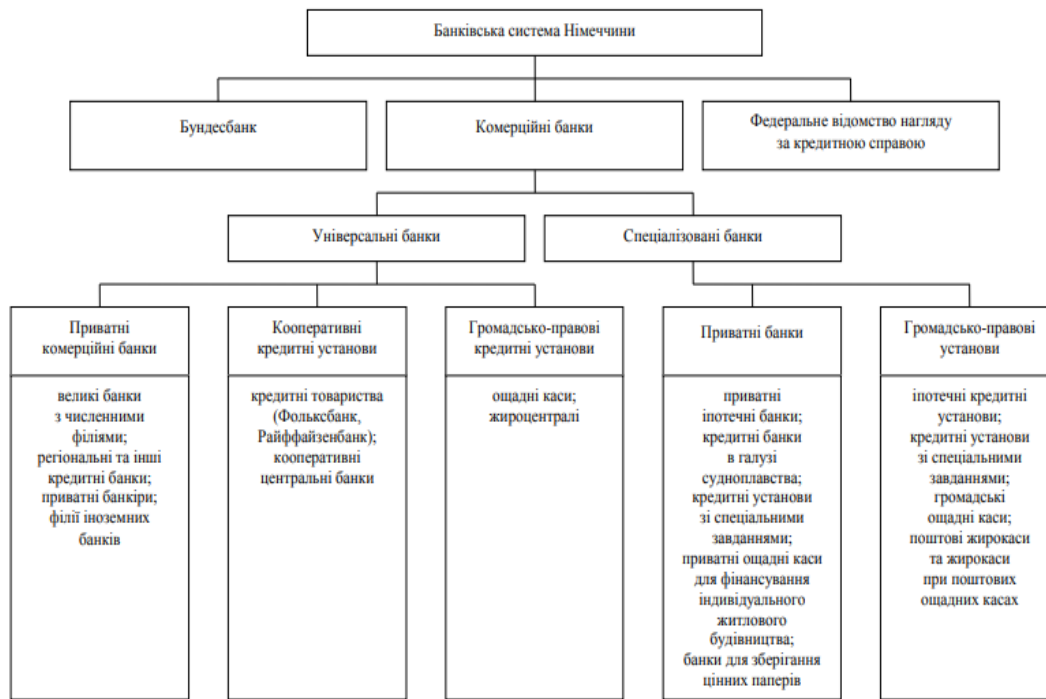


Рисунок 6 – Структура німецької кредитної системи

Тема 8. Грошова та кредитна система Японії

Семінар 8 «Грошова та кредитна система Японії» Семінар - запитань і відповідей

План заняття:

2. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Генезис грошової системи Японії.
2. Особливості валютного становища країни.
3. Становлення та розвиток кредитної системи Японії.
4. Центральний банк Японії.
5. Комерційні банки.
6. Спеціальні кредитно-фінансові установи.
7. Механізм грошово-кредитного регулювання в Японії.

2. Виконання завдання.

1. На підставі наведеної нижче схеми охарактеризувати грошову систему Японії (рисунок 7):

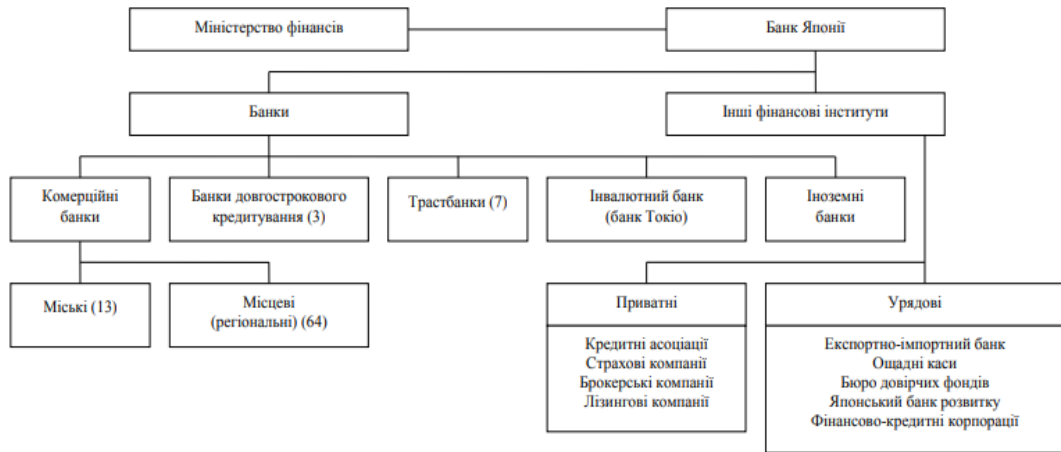


Рисунок 7 – Структура японської кредитної системи

3. *Понятійний диктант*

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ ГРОШОВО-КРЕДИТНИХ СИСТЕМ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

**Тема 1. Суть і основні етапи еволюції грошових і кредитних систем країн
з розвинутою ринковою економікою**
Тема 2. Еволюція валютних систем

**Семінар 1 «Суть і основні етапи еволюції грошово -кредитних і
валютних систем країн з розвинутою ринковою економікою»**
Семінар – дискусія

План заняття:

1. *Дискусійне обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*
 1. Сутність грошової системи та її основні елементи.
 2. Типи грошових систем.
 3. Гроші та золото.
 4. Грошові реформи та їх види.
 5. Основні історичні періоди, які впливають на зміну грошової системи.
 6. Сучасні тенденції у розвитку грошових систем.
 7. Поняття кредитної системи.
 8. Структура сучасної кредитної системи зарубіжних країн.
 9. Сутність, основні види та інструменти монетарної політики центрального банку.
 10. Поняття валютної системи, її види та структура.
 11. Валютні системи та їх визначальні принципи.
 12. Еволюція світової валютної системи.
 13. Європейська валютна система та її розвиток.
 14. Проблеми та перспективи розвитку Європейської валютної системи.

2. *Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.*
Теми доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують доповідь (10 - 15 сторінок) та презентацію до неї):
 1. Основи правового регулювання грошово-кредитних систем зарубіжних країн.
 2. Регулювання ринку фінансових послуг в країнах з розвинутою ринковою економікою.
 3. Міжнародні норми банківського регулювання і нагляду.
 4. Особливості процесу адаптації банківського законодавства Європейського Союзу.

5. Сучасні тенденції в розвитку кредитних систем.
6. Системи металевого й кредитного обігу.
7. Державне регулювання грошової сфери як головне призначення грошової системи.
8. Умови кредитування Світовим банком та його складовими інституціями.
9. Особливості співпраці України з Міжнародним валютним фондом.
10. Основні тенденції та проблеми розвитку кредитної системи в Україні.
11. Глобалізація кредитних систем в сучасних умовах.
12. Сучасні тенденції у формування золотовалютних резервів розвинених країн.
13. Світова економічна криза 1929 – 1933 рр., її наслідки для грошово - кредитних систем.
14. Міжнародна валютна система: сутність та елементи.
15. Бреттон-Вудська валютна система.
16. Основні принципи Ямайської валютної системи.
17. Створення та особливості функціонування Європейського валютного союзу. 5.
18. Європейський центральний банк як елемент європейської банківської системи.
19. Світові резервні валюти та їх роль у функціонуванні грошово-кредитних систем.
20. Міжнародні грошові одиниці.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ГРОШОВО-КРЕДИТНІ СИСТЕМИ КРАЇН З РОЗВИНУТОЮ РИНКОВОЮ ЕКОНОМІКОЮ

Тема 3. Грошова та кредитна система США

Тема 4. Грошова та кредитна система Великобританії

Тема 5. Грошова та кредитна система Франції

Семінар 2 «Грошово - кредитні системи США, Великобританії, Франції»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Особливості, характеристика та еволюція основних елементів грошово-кредитної системи США.

2. Особливості розвитку та етапи формування грошово-кредитної системи США.
3. Структура ФРС та її роль в кредитній системі США
4. Форми концентрації та централізації банківського капіталу в США.
5. Банківський нагляд у США.
6. Федеральна корпорація страхування депозитів.
7. Специфічні риси та основні етапи становлення грошово-кредитної системи Великої Британії.
8. Структура банківського сектора Великої Британії.
9. Історичний аспект розвитку грошової системи Франції.
10. Створення і механізм дії зони французького франка.
11. Структура кредитної системи Франції.

2. Виконання практичних завдань:

1. На підставі наведеної нижче схеми охарактеризувати організаційну структуру банку Англії (рисунок 8):



Рисунок 8 – Організаційна структура банку Англії

3. На підставі наведеної нижче схеми охарактеризувати організаційно – управлінську структуру банку Франції (рисунок 9):

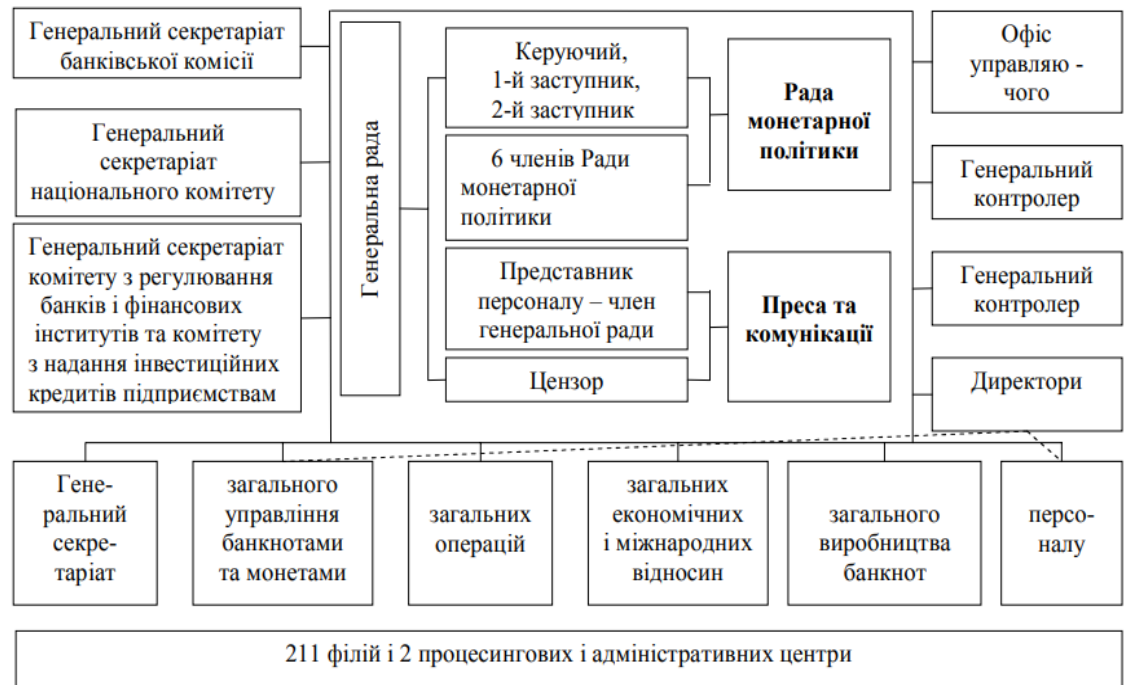


Рисунок 9 – Організаційно – управлінська структура банку Франції

3. На основі рисунків 8 і 9 надати порівняльну характеристику організації структури управління банків Англії і Франції.

3. Індивідуальне завдання.

Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн» передбачає написання реферату за обраною тематикою:

1. Особливості функціонування сучасної грошової системи США.
2. Федеральна Резервна система та основні інструменти її грошово – кредитної політики.
3. Комерційні банки США та їх місце на світовому ринку.
4. Проблеми розвитку інвестиційних банків США.
5. Кредитні спілки США, їх роль та особливості діяльності.
6. Особливості реалізації грошово – кредитної політики США.
7. Важелі впливу на грошово-кредитну політику ФРС.
8. Особливості банківської системи в США.
9. Небанківські кредитно - фінансові установи США.
10. Роль долара у світовій валютній системі.
11. Історія виникнення фунта стерлінгів.
12. Небанківський сектор у кредитній системі Великобританії.
13. Механізм дії та причини розпаду стерлінгової зони.
14. Роль Банку Англії в нагляді за комерційними банками.
15. Діяльність іноземних банків у Великій Британії.
16. Грошово-кредитне регулювання в Англії.
17. Історія виникнення французького франка.
18. Контроль за діяльністю французьких комерційних банків.

19. Система кредитної кооперації у Франції.
20. Банк Франції: структура та функції.
21. Система страхування депозитів у Франції.
22. Організація ощадної справи у Франції.
23. Механізм грошово-кредитного регулювання у Франції.

Примітка: обсяг реферату - до 15 сторінок. Вимоги до оформлення і викладу текстових документів зазначено у СТУ ДонНУЕТ 02.02-30-2020.

Тема 6. Грошова та кредитна система Німеччини

Тема 7. Грошова та кредитна система Японії

Семінар 3 «Грошово - кредитні системи Німеччини, Японії»

Семінар запитань і відповідей

План заняття:

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Становлення та розвиток грошової системи Німеччини. Грошові реформи в Німеччині.
2. Будова та структура кредитної системи Німеччини.
3. Механізм грошово-кредитного регулювання в Німеччині.
4. Становлення та розвиток кредитної системи Японії.
5. Механізм грошово-кредитного регулювання в Японії.
6. Особливості валютного становища Японії.

2. Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.

Теми доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують доповідь (10 - 15 сторінок) та презентацію до неї):

1. Історія виникнення німецької марки.
2. Німецький федеральний банк як агент ЄСЦБ.
3. Порівняльна характеристика німецьких грошових реформ.
4. Ефективність злиття та поглинання німецьких банків.
5. Німецькі універсальні та спеціалізовані банки.
6. Грошово-кредитна політика Німеччини.
7. Історія виникнення японської ієни.
8. Правовий статус і функції Банку Японії.
9. Роль японських банків на світових ринках капіталу.
10. Особливості банківського нагляду в Японії.
11. Причини та наслідки Азійсько - Тихоокеанської фінансової кризи.

Скласти 15 тестових завдань за змістом лекційного матеріалу та узагальнення результату дослідження економічної літератури з фінансів, банківської справи та страхування.

Форма тестового завдання:

Зміст запитання

A. _____

B. _____

C. _____

D. _____

ЧАСТИНА 3
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ ГРОШОВО-КРЕДИТНИХ СИСТЕМ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Тема 1. Суть і основні етапи еволюції грошових і кредитних систем країн з розвинутою ринковою економікою

Методи контролю: усне опитування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді та тестових завдань

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Грошова система: поняття, типи та елементи грошових систем.
2. Кредитна система: поняття, структура та види кредитних установ.
3. Основні етапи становлення грошових і кредитних систем.
4. Сучасні тенденції розвитку банківських систем у розвинених країнах.
5. Моделі взаємозв'язку банків із промисловістю та інституційна побудова фінансового ринку.

3. *Підготуйте доповідь та її презентацію за обраною темою:*

1. Золотий стандарт і стабільність грошово-кредитних систем.
2. Грошово-кредитне регулювання економіки в ринкових умовах.
3. Становлення та розвиток національної валютної системи.
4. Механізм функціонування ринку позичкових капіталів.
5. Банківська криза: поняття, форми прояву та шляхи подолання.
6. Універсалізація й глобалізація банківської діяльності.
7. Сучасні тенденції в діяльності транснаціональних банків.

4. *Виконання тестових завдань:*

1. До елементів грошової системи належать

- A. найменування грошової одиниці
- B. органи законодавчої влади
- C. масштаб цін
- D. валютний курс

2. Залежно від ступеня включення національної економіки в світову розрізняють грошові системи

- A. ринкового типу
- B. неринкового типу
- C. закритого типу
- D. відкритого типу

3. Сутність системи подвійної валюти полягає в тому, що

- A. співвідношення між золотом і сріблом встановлюється стихійно на ринку відповідно до ринкової ціни металу

- В. співвідношення встановлюється державою
- С. золоті та срібні монети є законним платіжним засобом, але не на рівних умовах
- Д. немає вірної відповіді
- 4. Вперше золотий монометалізм було встановлено**
- А. у Франції
- В. у Німеччині
- С. в Англії
- Д. у США
- 5. Вкажіть грошову систему, при якій роль загального еквіваленту закріплюється за одним дорогоцінним металом**
- А. біметалізм
- В. монометалізм
- С. поліметалізм
- Д. немає вірної відповіді
- 6. До різновидів золотого монометалізму відносять**
- А. систему подвійної валюти
- В. золотодевізний стандарт
- С. систему паралельної валюти
- Д. золотозливковий стандарт
- 7. Надати вірну характеристику біметалізму**
- А. це - система металевого обігу, яка основана на одному металі
- В. це - система неповноцінних грошей
- С. це - система металевого обігу, яка основана на двох металах
- Д. немає вірної відповіді
- 8. Золотий стандарт повністю було відмінено в зв'язку з**
- А. першою світовою війною
- В. другою світовою війною
- С. світовою економічною кризою 1929-1933 рр.
- Д. інший варіант.
- 9. Кредитна система - це**
- А. сукупність кредитно-розрахункових відносин і небанківських кредитно - фінансових інститутів
- В. банки та сукупність кредитних відносин, які вони організовують
- С. банки та мобілізація й використання тимчасово вільних грошей
- Д. сукупність кредитно-розрахункових відносин, форм і методів кредитування та інститутів, які організовують ці відносини
- 10. До міжбанківських об'єднань асоціативного типу відносять**
- А. концерни
- В. консорціуми
- С. трести
- Д. картелі

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Іванов В.М., Софіщенко І.Я. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: курс лекцій. Київ: МАУП, 2018. 234 с.
2. Гербич Л. А. Фінансові та кредитні системи зарубіжних країн: навч. посіб. Київ, 2019. 440 с.
3. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн. Навч.-метод. посіб. Львів, Київ: «Тріаді плюс», «Алерта», 2018. 160 с.

Допоміжна

1. Войтко С.В. та ін. Економіка зарубіжних країн: підручник. Київ: Політехніка, 2017. 399 с.
2. Валіулліна З.В. Економіка та інформаційна безпека зарубіжних країн: навч. посіб. Рівне: Волинські обереги, 2017. 275 с.
3. Савастеева О. М. Фінансові системи зарубіжних країн: навч. посіб. Київ: Гуляєва В. М., 2019. 177 с

Інформаційні ресурси

1. Закони та інші правові акти у сфері регулювання міжнародних фінансових відносин URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції і розвитку URL: www.ebrd.com
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду URL: www.imf.org

Тема 2. Еволюція валютних систем

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних завдань

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Причини та форми інтеграції у валютній сфері.
 2. Міжнародна валютна система: поняття та елементи.
 3. Бреттон-Вудська валютна система: причини та наслідки краху.
 4. Основні принципи Ямайської валютної системи.
 5. Створення та перспективи діяльності Європейського валютного і економічного союзу.

3. *Вивчити основні терміни та скласти за ними глосарій:*

грошова система; типи грошових систем; саморегульовані системи; регульовані системи; біметалізм; система паралельних валют; система подвійної валюти; система «кульгаючої» валюти; монометалізм; срібний монометалізм; золотий стандарт; золотомонетний стандарт; деномінація; нуліфікація; дефляція; девальвація; ревальвація; демонетизація золота.

4. *Виконання тестових завдань.*

1. Стадії інтеграції в грошово-кредитній сфері в рамках ЄВС

- A. митний, економічний та валютний союзи
- B. банківські асоціації, економічний та валютний союзи
- C. кліринговий, митний та валютний союзи
- D. євроринок, кліринговий, митний, економічний та валютний союзи

2. Етапи еволюції валютної системи

- A. золотий стандарт
- B. золотодевізний стандарт
- C. золотодоларовий стандарт
- D. Ямайська валютна система

3. Золотий стандарт найдовше зберігався у

- A. США
- B. Великобританії
- C. Франції
- D. Німеччині

4. Співвідношення «35 дол. США за унцію золота» було встановлено внаслідок затвердження

- A. золотодевізного стандарту
- B. золотозливкового стандарту
- C. Бреттон-Вудської системи
- D. Ямайської валютної системи

5. Які ознаки характерні для Бреттон-Вудської валютної системи

- A. використання двох національних валют
- B. створення Міжнародного валютного фонду
- C. введення європейської валютної одиниці ЕКЮ
- D. створення валютних блоків та валютних зон

6. Яка валютна система відповідає умовам швидкого розвитку продуктивних сил та пануванню капіталістичних виробничих відносин

- A. національна валютна система
- B. система золотого стандарту
- C. Бреттон-Вудська валютна система
- D. європейська валютна система

7. З'ясуйте, які риси є визначальними для Ямайської валютної системи

- A. витіснення золота з міжнародних розрахунків
- B. створення МВФ та МБРР
- C. штучна валютна одиниця СДР

D. офіційне визначення «плаваючих» валютних курсів

8. Які складові елементи відносять до світової валютної системи

A. регламентація міжнародних розрахунків країни

B. умови взаємної конвертованості валют

C. міжнародні валютно-фінансові організації

D. уніфікований режим валютних паритетів

9. Метою створення Міжнародного валютного фонду є

A. проводити розрахунки між учасниками Європейської валютної системи

B. сприяти розвитку економіки країн-учасниць шляхом надання довгострокових позик і кредитів, гарантування приватних інвестицій

C. забезпечити проведення структурних і галузевих реформ

D. сприяти стабілізації міжнародної торгівлі та валютному співробітництву шляхом встановлення і коригування валютних курсів

10. До групи Світового банку входять

A. Міжнародний банк реконструкції та розвитку

B. Банк міжнародних розрахунків

C. Міжнародна фінансова корпорація

D. Європейський банк реконструкції та розвитку

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Іванов В.М., Софіщенко І.Я. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: курс лекцій. Київ: МАУП, 2018. 234 с.

2. Гербич Л. А. Фінансові та кредитні системи зарубіжних країн: навч. посіб. Київ, 2019. 440 с.

3. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн. Навч.-метод. посіб. Львів, Київ: «Триаді плюс», «Алерта», 2018. 160 с.

Допоміжна

1. Войтко С.В. та ін. Економіка зарубіжних країн: підручник. Київ: Політехніка, 2017. 399 с.

2. Валіулліна З.В. Економіка та інформаційна безпека зарубіжних країн: навч. посіб. Рівне: Волинські обереги, 2017. 275 с.

3. Савастеева О. М. Фінансові системи зарубіжних країн: навч. посіб. Київ: Гуляєва В. М., 2019. 177 с

Інформаційні ресурси

1. Закони та інші правові акти у сфері регулювання міжнародних фінансових відносин URL: <http://www.rada.gov.ua>.

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції і розвитку URL: www.ebrd.com

4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду URL: www.imf.org

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ГРОШОВО-КРЕДИТНІ СИСТЕМИ КРАЇН З РОЗВИНУТОЮ РИНКОВОЮ ЕКОНОМІКОЮ

Тема 3. Грошова та кредитна система США

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних завдань

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Становлення та розвиток грошової системи США.
2. Формування і сучасна структура кредитної системи США.
3. Створення, функції та елементи Федеральної резервної системи.
4. Особливості діяльності комерційних банків у США.
5. Спеціальні кредитно-фінансові інститути.
6. Державні кредитні установи.
7. Грошово-кредитна політика США.

3. *Вивчити основні терміни та скласти за ними глосарій:*

банк штату, банк національний, банки-члени ФРС, банківська система подвійного підпорядкування, федеральний резервний банк, дисконтне вікно, небанківські банки, Федеральна резервна система, євродолари, Закон Гласса-Стигола, контролер грошового обігу, Закон Мак-Фаддена, федеральне страхування депозитів, універсальне банківництво.

4. *Виконання тестових завдань.*

1. Метою федерального резервного акту є

- A. утворення центрального банку країни
- B. концентрація банківських резервів
- C. створення 12 федеральних резервних банків
- D. усі відповіді вірні

2. Керівними органами ФРС є

- A. Рада керуючих
- B. Федеральний комітет відкритого ринку
- C. Рада правління окремих федеральних банків
- D. керівники федеральних банків

3. Федеральна резервна система – це

- A. центральний банк США
- B. система приватних банків
- C. емісійний центр країни
- D. усі відповіді вірні

4. Функції Ради керуючих

- A. нагляд за діяльністю федеральних резервних банків
 - B. призначення президентів та віце-президентів федеральних банків
 - C. купівля-продаж державних цінних паперів
 - D. затвердження норм обов'язкових резервів та облікових ставок
- 5. У зв'язку зі світовою економічною кризою 1929-1933 рр. у США було**
- A. скасовано золотий стандарт
 - B. підвищено золотий вміст долара
 - C. відмінено розмін грошей на золото
 - D. знижено купівельну ціну золота
- 6. Емітентами грошей в США є**
- A. Міністерство фінансів
 - B. Казначейство
 - C. Федеральна резервна система
 - D. комерційні банки
- 7. Банки США поділяються на**
- комерційні
 - депозитні
 - ощадні
 - інвестиційні
- 8. Першими спеціалізованими інститутами, що виникли в США були**
- A. позиково-ощадні асоціації
 - B. страхові компанії
 - C. взаємно-ощадні банки
 - D. інвестиційні компанії
- 9. Державні кредитні установи в США займаються кредитуванням таких сфер економіки**
- A. транспорт
 - B. сільське господарство
 - C. видобувна промисловість
 - D. зовнішня торгівля
- 10. Дворівнева грошово-кредитна система США передбачає, що на другому рівні знаходяться**
- A. комерційні банки та небанківські фінансово-кредитні установи
 - B. комерційні банки та федеральні резервні банки
 - C. комерційні банки
 - D. небанківські фінансово-кредитні установи

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Іванов В.М., Софіщенко І.Я. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: курс лекцій. Київ: МАУП, 2018. 234 с.

2. Гербич Л. А. Фінансові та кредитні системи зарубіжних країн: навч. посіб. Київ, 2019. 440 с.

3. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн. Навч.-метод. посіб. Львів, Київ: «Триаді плюс», «Алерта», 2018. 160 с.

Допоміжна

1. Бехтер Д. Федеральна Резервна Система США. Львів, 2017. 368 с.

2. Войтко С.В. та ін. Економіка зарубіжних країн: підручник. Київ: Політехніка, 2017. 399 с.

3. Валіулліна З.В. Економіка та інформаційна безпека зарубіжних країн: навч. посіб. Рівне: Волинські обереги, 2017. 275 с.

4. Савастеєва О. М. Фінансові системи зарубіжних країн: навч. посіб. Київ: Гуляєва В. М., 2019. 177 с

Інформаційні ресурси

1. Закони та інші правові акти у сфері регулювання міжнародних фінансових відносин URL: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції і розвитку URL: www.ebrd.com

4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: [http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)

5. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду URL: www.imf.org

Тема 4. Грошова та кредитна система Великобританії

Методи контролю: усне опитування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання тестових завдань

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Еволюція грошової системи Великобританії.

2. Міжнародна роль фунта стерлінгів і стерлінгова зона.

3. Сучасна структура кредитної системи Англії та її розвиток.

4. Банк Англії як центральний орган банківської системи країни.

5. Особливості організації та операції комерційних банків.

6. Спеціалізовані фінансові установи Великобританії.

7. Механізм грошово-кредитного регулювання в Англії.

3. *Вивчити основні терміни та скласти за ними глосарій:*

англійський фунт стерлінгів, стерлінгова зона, клірингові банки, облікові дома, оптові банки, роздрібні банки, рахунок Національного кредитного фонду, торговельні банки.

4. Виконання тестових завдань:

1. Грошова реформа 1925-1928 рр. у Великобританії супроводжувалась

- A. введенням золотозливкового стандарту
- B. підвищенням облікової ставки
- C. припиненням обміну банкнот на золото
- D. зниженням облікової ставки

2. Банк Англії засновано

- A. 1600 р.
- B. 1645 р.
- C. 1654 р.
- D. 1694 р.

3. Акт Роберта Піля затверджував

- A. створення дворівневої банківської системи
- B. регулювання випуску банкнот у країні
- C. 100-відсоткове забезпечення емісії банкнот золотом
- D. здійснення обов'язкових банківських резервів

4. Остаточне скасування розміну фунтів стерлінгів на золото відбулося

- A. під час першої світової війни
- B. під час другої світової війни
- C. після світової економічної кризи 1929-1933 рр.
- D. під час світової економічної кризи 1929-1933 рр.

5. Грошову реформу 1816-1821 рр. у Англії було проведено шляхом

- A. девальвації
- B. нуліфікації
- C. деномінації
- D. реставрації

6. Після 1844 р. Банк Англії поділено на 2 департаменти

- A. банківський
- B. емісійний
- C. комерційний
- D. інвестиційний

7. Крах золотого стандарту і виникнення «стерлінгової зони» відбувалося

- A. 1929 р.
- B. 1931 р.
- C. 1929-1931 рр.
- D. немає вірної відповіді

8. Механізм грошово-кредитного регулювання у Великобританії передбачає

- A. визначення норм обов'язкових резервів комерційних банків Англії
- B. граничне співвідношення статей та суми балансу комерційних банків

С. визначення процентних ставок за кредитами для регулювання ставок на ринку позичкових капіталів

Д. операції на ринку цінних паперів

9. Найбільшими банками Великобританії є

А. фінансові будинки

В. торгові банки

С. консорціумні банки

Д. клірингові банки

10. Англійські клірингові банки – це

А. банки, які «відмивають брудні гроші»

В. провідні депозитні банки

С. торгові банки

Д. іноземні банки

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Іванов В.М., Софіщенко І.Я. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: курс лекцій. Київ: МАУП, 2018. 234 с.

2. Гербич Л. А. Фінансові та кредитні системи зарубіжних країн: навч. посіб. Київ, 2019. 440 с.

3. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн. Навч.-метод. посіб. Львів, Київ: «Триаді плюс», «Алерта», 2018. 160 с.

Допоміжна

1. Войтко С.В. та ін. Економіка зарубіжних країн: підручник. Київ: Політехніка, 2017. 399 с.

2. Валіулліна З.В. Економіка та інформаційна безпека зарубіжних країн: навч. посіб. Рівне: Волинські обереги, 2017. 275 с.

3. Савастеева О. М. Фінансові системи зарубіжних країн: навч. посіб. Київ: Гуляєва В. М., 2019. 177 с

Інформаційні ресурси

1. Закони та інші правові акти у сфері регулювання міжнародних фінансових відносин URL: <http://www.rada.gov.ua>.

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції і розвитку URL: www.ebrd.com

4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>

5. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду URL: www.imf.org

Тема 5. Грошова та кредитна система Франції

Методи контролю: усне опитування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання тестових завдань

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Історичний аспект розвитку грошової системи Франції.
2. Створення і механізм дії зони французького франка.
3. Будова та структура кредитної системи Франції.
4. Центральний банк Франції.
5. Специфіка діяльності комерційних банків.
6. Функціонування спеціалізованих кредитних інститутів.
7. Особливості грошово-кредитної політики Франції.

3. *Вивчити основні терміни та скласти за ними глосарій:*

кредитні муніципальні каси, Латинський монетний союз, комітет з банківської регламентації, зона французького франка, комітет кредитних установ.

4. *Виконання тестових завдань:*

1. Банківська система Франції має наступні особливості

- A. швидкий розвиток банківської ланки
- B. високий рівень концентрації банківського капіталу
- C. важливе місце належить операціям із цінними паперами
- D. всі відповіді правильні

2. Франк як грошова одиниця з'явився

- A. 1785 р.
- B. 1789 р.
- C. 1803 р.
- D. 1876 р.

3. Окупаційні витрати Франції під час другої світової війни покривалися

- A. за рахунок податків
- B. кредитів Банку Франції
- C. продажу золотого запасу
- D. надходжень із колоній

4. Після другої світової війни зміна валютного курсу франка відбувалася

- A. за рахунок девальвації
- B. ревальвації та іноді девальвації
- C. девальвації та деномінації
- D. ревальвації, деномінації, девальвації

5. Банк Франції засновано

- A. на підставі офіційних висновків місцевого фінансового органу
- B. на підставі офіційних аудиторських висновків

- С. на підставі офіційних висновків фіскальних органів
 D. немає вірної відповіді
- 6. Традиційно розрізняють такі комерційні банки Франції**
- A. депозитні, державні та ділові
 B. державні, ділові, середньо- та довгострокового кредиту
 C. ділові, депозитні, середньо- та довгострокового кредиту
 D. депозитні, ломбардні, ділові, державні, каси взаємодопомоги, середньо- та довгострокового кредиту
- 7. Французьку ощадну справу представляють**
- A. будівельні ощадні каси
 B. комунальні ощадні каси
 C. громадські ощадні каси
 D. державні поштові ощадні каси
- 8. Ділові банки Франції спеціалізувалися на**
- A. участі в капіталі й управлінні підприємствами
 B. засновницькій діяльності та довгостроковому кредитуванні
 C. депозитних операціях строком більше двох років
 D. короткострокових депозитно-позичкових і валютних операціях
- 9. Головні банки Франції – це**
- A. покриття видатків
 B. зменшення видатків
 C. збалансування доходів і видатків
 D. вірної відповіді немає
- 10. Який метод формування доходів місцевих бюджетів характеризується перерозподілом доходів юридичних та фізичних осіб**
- A. Креді Агріколь
 B. Банк Насьональ де Парі
 C. Креді Ліоне
 D. Лойдс банк

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Іванов В.М., Софіщенко І.Я. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: курс лекцій. Київ: МАУП, 2018. 234 с.
2. Гербич Л. А. Фінансові та кредитні системи зарубіжних країн: навч. посіб. Київ, 2019. 440 с.
3. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн. Навч.-метод. посіб. Львів, Київ: «Тріаді плюс», «Алерта», 2018. 160 с.

Допоміжна

1. Войтко С.В. та ін. Економіка зарубіжних країн: підручник. Київ: Політехніка, 2017. 399 с.

2. Валиулліна З.В. Економіка та інформаційна безпека зарубіжних країн: навч. посіб. Рівне: Волинські обереги, 2017. 275 с.

3. Савастєєва О. М. Фінансові системи зарубіжних країн: навч. посіб. Київ: Гуляєва В. М., 2019. 177 с

Інформаційні ресурси

1. Закони та інші правові акти у сфері регулювання міжнародних фінансових відносин URL: <http://www.rada.gov.ua>.

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції і розвитку URL: www.ebrd.com

4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>

5. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду URL: www.imf.org

Тема 6. Грошова та кредитна система Німеччини

Методи контролю: усне опитування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання тестових завдань

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Становлення та розвиток грошової системи Німеччини.
2. Грошові реформи в Німеччині: необхідність і наслідки проведення.
3. Еволюція ролі німецької марки в Європейській валютній системі.
4. Будова та структура кредитної системи Німеччини.
5. Німецький федеральний банк.
6. Комерційні банки Німеччини.
7. Спеціалізовані фінансові установи.
8. Механізм грошово-кредитного регулювання в Німеччині

3. *Вивчити основні терміни та скласти за ними глосарій:*

гросбанки, дойчмарка, жироцентралі, «План Дауеса», ощадні каси, «План Маршалла», німецьке «економічне диво», приватні банкіри, рейхсмарка.

4. *Виконання тестових завдань:*

1. Грошовий обіг у Німеччині в ХХ ст. мав такі особливості

А. гіперінфляція

В. відсутність єдиної грошової системи

С. перебування в обігу банківських білетів і розмінних монет із золота

D. існування трьох видів золотого стандарту

2. Внаслідок грошової реформи 1924 р. Німеччина перейшла до системи такого стандарту

- A. золотомонетного
- B. золотозливкового
- C. золотодевізного
- D. золотодоларового

3. Завдання Бундесбанку

- A. обслуговувати державний борг
- B. регулювати рівень процентних ставок
- C. встановлювати економічні нормативи для комерційних банків
- D. забезпечувати стабільність марки

4. До керівних органів «Дойче Бундесбанку» належать

- A. Рада директорів
- B. Рада центральних банків земель
- C. 9 головних регіональних управлінь
- D. Правління центральних банків земель

5. Операції Німецького федерального банку

- A. емісія банкнот
- B. операції з золотом та девізами
- C. операції на відкритому ринку
- D. регулювання банківських резервів і грошової маси.

6. У Німеччині до універсальних банків належать

- A. банки споживчого кредиту
- B. іпотечні банки
- C. grosбанки
- D. регіональні банки

7. У Німеччині до спеціалізованих банків належать

- A. банки споживчого кредиту
- B. іпотечні банки
- C. grosбанки
- D. регіональні банки

8. У Німеччині до приватних банків належать

- A. великі банки
- B. кооперативні банки
- C. регіональні банки
- D. приватні банкіри

9. Під час реформи 1924 р. гроші обмінювалися в співвідношенні

- A. 1 рейхс марка становила 60 марок
- B. 1 рейхс марка становила 100 марок
- C. 1 рейхс марка становила 1 млн. марок
- D. 1 рейхс марка становила 1 трлн. Марок

10. Ревальвація марки 19 березня 1973 р. мала такі особливості

- A. була ревальвована до СДР (Special Drawing Rights - SDR)

- В. була ревальвована до долара
- С. припинено фіксування офіційного золотого вмісту марки
- Д. встановлено офіційний золотий вміст марки

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Іванов В.М., Софіщенко І.Я. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: курс лекцій. Київ: МАУП, 2018. 234 с.
2. Гербич Л. А. Фінансові та кредитні системи зарубіжних країн: навч. посіб. Київ, 2019. 440 с.
3. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн. Навч.-метод. посіб. Львів, Київ: «Триаді плюс», «Алерта», 2018. 160 с.

Допоміжна

1. Войтко С.В. та ін. Економіка зарубіжних країн: підручник. Київ: Політехніка, 2017. 399 с.
2. Валіулліна З.В. Економіка та інформаційна безпека зарубіжних країн: навч. посіб. Рівне: Волинські обереги, 2017. 275 с.
3. Савастеева О. М. Фінансові системи зарубіжних країн: навч. посіб. Київ: Гуляєва В. М., 2019. 177 с

Інформаційні ресурси

1. Закони та інші правові акти у сфері регулювання міжнародних фінансових відносин URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції і розвитку URL: www.ebrd.com
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду URL: www.imf.org
1. сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>

Тема 7. Грошова та кредитна система Японії

Методи контролю: усне опитування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання тестових завдань

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Генезис грошової системи Японії.
2. Особливості валютного становища країни.
3. Становлення та розвиток кредитної системи Японії.
4. Центральний банк Японії.
5. Комерційні банки.
6. Спеціальні кредитно-фінансові установи.
7. Механізм грошово-кредитного регулювання в Японії.

3. *Вивчити основні терміни та скласти за ними глосарій:*

бюро довірчих фондів, державні спецбанки, державні поштово-ощадні каси, міські банки, регіональні банки, траст-банки.

4. *Виконання тестових завдань:*

1. Перетворення ієни на регіональну резервну валюту відбулося внаслідок

- A. структурної перебудови економіки на інноваційній основі
- B. підвищення темпів економічного зростання
- C. зниження витрат процесу виробничої діяльності
- D. стабілізації грошового обігу та цін

2. Японія входила до такої валютної зони

- A. стерлінгової зони
- B. доларової зони
- C. зони франка
- D. усі відповіді вірні

3. Сучасна кредитна система Японії складається з наступних елементів

- A. центральний банк і небанківські фінансово-кредитні установи
- B. Банк Японії, комерційні банки та фінансово-кредитні інститути
- C. комерційні банки та спеціальні фінансово-кредитні установи
- D. інший варіант відповіді

4. Банк Японії засновано

- A. 1789 р.
- B. 1803 р.
- C. 1880 р.
- D. 1882 р.

5. Основні функції Банку Японії

- A. обслуговування державного боргу
- B. видання нормативних актів
- C. здійснення грошово-кредитної політики
- D. всі відповіді вірні

6. Державними спеціалізованими фінансово-кредитними інститутами Японії

- A. Бюро довірчого фонду
- B. поштово-ощадні каси
- C. страхові компанії
- D. фінансово-кредитні корпорації

7. Небанківські фінансово-кредитні установи Японії поділяються на

- A. універсальні та спеціалізовані
- B. регіональні та міські
- C. позикові та ощадні
- D. приватні та державні

8. Які установи в Японії мають назву «сюдани»

- A. кредитні кооперативи
- B. фінансово-промислові групи
- C. поштово-ощадні каси
- D. фонди розвитку

9. Форма власності Банку Японії

- A. державна
- B. приватна
- C. акціонерна
- D. кооперативна

10. Японські банки, які можуть відкривати філії лише в межах території однієї префектури, називаються

- A. районні
- B. префектурні
- C. регіональні
- D. спеціалізовані

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Іванов В.М., Софіщенко І.Я. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: курс лекцій. Київ: МАУП, 2018. 234 с.
2. Гербич Л. А. Фінансові та кредитні системи зарубіжних країн: навч. посіб. Київ, 2019. 440 с.
3. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн. Навч.-метод. посіб. Львів, Київ: «Тріаді плюс», «Алерта», 2018. 160 с.

Допоміжна

1. Войтко С.В. та ін. Економіка зарубіжних країн: підручник. Київ: Політехніка, 2017. 399 с.
2. Валіулліна З.В. Економіка та інформаційна безпека зарубіжних країн: навч. посіб. Рівне: Волинські обереги, 2017. 275 с.
3. Савастеева О. М. Фінансові системи зарубіжних країн: навч. посіб. Київ: Гуляєва В. М., 2019. 177 с

Інформаційні ресурси

1. Закони та інші правові акти у сфері регулювання міжнародних фінансових відносин URL: <http://www.rada.gov.ua>.

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції і розвитку URL: www.ebrd.com
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду URL: www.imf.org

Навчальне видання

Коверза Вікторія Семенівна
Шендригоренко Марина Трохимівна
Іванова Наталя Сергіївна
Неізнєстна Олена Володимирівна
Шевченко Любов Ярославівна
Янковський Валерій Андрійович

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
ГРОШОВО-КРЕДИТНІ СИСТЕМИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН**

Формат 50×84/8. Ум. др. арк. 2,0.

Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені
Михайла Туган-Барановського
50042, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Курчатова, 13.
Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.